

## **Stichting Onderwijsprojecten Zambia**

### ***Jaarverslag 2015***

*De Stichting Onderwijsprojecten Zambia (SOZ) is eind 2009 opgericht. In 2011 is het eerste jaarverslag over 2010 verschenen. Het voorliggende jaarverslag 2015 is dan ook al weer de zesde formele verantwoording van de Stichting naar de buitenwereld. Het bestuur hoopt dat u met genoeg kennis zult nemen van de inhoud en dat een positief gevoel over de lokale ontwikkelingen en de voortgang binnen het onderwijs zal overheersen.*

### **Kalwala Secondary School**

De school heeft een stabiele positie ingenomen. Zowel binnen het Zambiaanse ministerie van onderwijs – met regelmaat spreken bezoekers vanuit de landelijke en regionale overheid hun bewondering uit voor wat inmiddels gerealiseerd is – als binnen de lokale gemeenschap.

Toch zijn er nog grote uitdagingen. Met name het feit dat het verzorgingsgebied voor de school vrij groot is, zorgt voor problemen. Twee projecten die hiermee samenhangen hebben daarom een hoge prioriteit. Het betreft de realisatie van een voorziening om de leerlingen dagelijks een maaltijd te geven en de bouw van beperkte mogelijkheid tot overnachting tijdens wekdagen voor de leerlingen die van ver komen.

### **Schoollunch project**

In 2015 is het door de Nederlandse stichting School Support and Beyond gefinancierde *Schoollunch project* vrijwel afgerond. Dankzij dit project krijgen alle leerlingen nu dagelijks een warme maaltijd als lunch. Aandachtspunt voor de toekomst blijft de diversificatie in de samenstelling van de maaltijd. Op dit moment ligt het accent nog sterk op mais. Hier zullen in toenemende mate groenten, bonen en pinda's aan toegevoegd worden. Dit vereist een verdere uitbouw van de schooltuin en, in samenhang daarmee, een bewustwording proces.

## **Dormitory project**

Al meerdere keren is melding gemaakt van de schrijnende omstandigheden waaronder de leerlingen die ver van de school wonen door de weeks de nacht door moeten brengen. Onnodig hier in te gaan op alle risico's die samenhangen met het ontbreken van hygiënische voorzieningen en toezicht. Het is dan ook al lang de wens van zowel SOZ als de Zambiaanse partners om een mogelijkheid tot overnachting te realiseren voor primair de meisjes maar bij voorkeur ook de jongens. Gedacht wordt aan een slaapzaal – dormitory – voor 30 à 40 meisjes en een vergelijkbare slaapzaal voor de jongens. Alle voorbereidingen zijn getroffen om begin 2016 met dit project van start te gaan.

## **CiTA project**

Vanaf de onafhankelijkheid heeft Zambia zich, voor wat betreft het vervolgonderwijs na de lagere school, geconcentreerd op de primair academisch vormende middelbare school. Deze middelbare school was er slechts in één vorm en op één niveau en ging uit van de gemiddelde leerling – er was geen niveau differentiatie. Dit systeem was in de beginfase van de ontwikkeling van 'breedte'-onderwijs administratief eenvoudig en relatief goedkoop. De belangrijkste nadelen van de focus op de gemiddelde leerling zijn dat leerlingen met capaciteiten ruim onder het gemiddelde snel afhaken en min of meer verloren gaan, terwijl er voor de uitmuntende leerling weinig uitdagingen zijn. Aan het eerste nadeel is tot op zekere hoogte tegemoet gekomen met het enige jaren geleden geïntroduceerde systeem van de dubbele leerweg: leerlingen kunnen bij toelating tot de middelbare school kiezen – of worden ingedeeld – voor de academische of de beroepsgerichte leerweg. Elders op de website en in eerdere jaarverslagen is op deze ontwikkeling ingegaan. Aan het tweede nadeel wordt in de nieuwe curriculum structuur nog niet tegemoet gekomen. Het daadwerkelijk differentiëren in het niveau van de academische leerweg is ingrijpend en kostbaar en zal daarom nog geruime tijd op zich laten wachten. Uit gesprekken met lokale partners kwam een tussenvariant naar voren: biedt voor de leerling die op een bepaald deelgebied boven het gemiddelde uitsteekt de mogelijkheid zich extra te ontwikkelen. Deze wens werd gecombineerd met het feit dat Zambia een goed ontwikkelde structuur heeft van naschoolse activiteiten in de vorm van

clubs op diverse terreinen. Het resultaat was de formulering van het CiTA project.

Eén van de clubs die je binnen alle middelbare scholen aantreft, is de JETS-club. JETS staat voor *Junior Engineering Technician And Scientist* waarmee het aandachtsgebied van deze club goed wordt weergegeven. Participatie in de JETS wordt sterk gestimuleerd – onder andere door regionale en landelijke competities. Deze stimulering is niet ten onrechte: het land snakt naar jonge mensen met affiniteit tot techniek die deze kwaliteit ook verder willen ontwikkelen. Daarnaast wordt ook in Zambia de wereldwijde toename van het belang van kennis van computers en de computer software<sup>1</sup> steeds sterker gevoeld. Het CiTA (Computers in Technical Applications) project wil door het aanbieden van materiaal, documentatie en workshops de mogelijkheid bieden aan leerlingen om in JETS verband zelf allerlei toepassingen te ontwikkelen en bouwen waarin computers worden toegepast. Men kan daarbij denken aan eenvoudige robotica, computer gestuurde verlichting en dergelijke. Als start van het project is in 2015 op twee scholen (Kalwala Secondary School en Chadiza Boarding Secondary School) apparatuur<sup>2</sup> beschikbaar gesteld en zijn workshops gegeven door een medewerker van SOZ.

Ondanks het feit dat vanuit SOZ inhoudelijke kennis beschikbaar is, leunt het project zwaar op docenten die lokaal de leerlingen stimuleren en ondersteunen. Met name de coördinerend docent voor de JETS speelt in deze een sleutelrol. In de komende jaren moet duidelijk worden of de bescheiden rol van SOZ voldoende is om deze ontwikkeling voldoende momentum te geven.

## **Financieel overzicht**

De Stichting kon in 2015 beschikken over reserves uit het voorgaande jaar en enkele nieuwe donaties. De uitgaven zijn in 2015 beperkt gebleven. Enerzijds doordat de start van het Dormitory deelproject naar 2016 is doorgeschoven. Anderzijds doordat de uitgaven aan het CiTA

---

1 In Engeland en in toenemende mate ook in andere westerse landen is men er om genoemde reden toe over gegaan de computer en het ontwikkelen van computer software al in het lager onderwijs in het curriculum op te nemen.

2 Op beide scholen zijn twee ontwikkelomgevingen voor de Raspberry Pi beschikbaar gesteld alsmede een uitgebreide hoeveelheid electronica.

Project meer in tijd voor ontwikkeling en voorbereiding naar voren komen dan in materiaal en geld. Dit laatste vanwege het feit dat alle werkzaamheden door vrijwilligers worden uitgevoerd en hiervoor geen kosten in rekening worden gebracht.

Een financieel jaaroverzicht is bijgevoegd.

## **Afsluiting**

Tot slot wil ik namens het bestuur van SOZ mijn dank richten aan directie en docenten van Kalwala Secondary School en Chadiza Boarding Secondary School alsmede anderen die vanuit de lokale gemeenschappen en het ministerie bij het project betrokken zijn geweest. Zonder uitzondering hebben zij een grote inzet getoond. Het was een plezier met hen samen te werken.

Daarnaast gaat onze dank uit naar de donoren en vrijwilligers. Zonder hen zou de uitvoering van de verschillende projecten niet mogelijk zijn geweest.

Tot slot prijzen wij ons gelukkig met de prettige en constructieve samenwerking met de zuster stichtingen Joy of a Toy<sup>3</sup> en School Support and Beyond<sup>4</sup>.

Op de SOZ website is een uitgebreidere toelichting opgenomen en zijn foto's te zien die de voortgang van de projecten in beeld brengen.

Chris Hendriks, bestuursvoorzitter; begin 2016

---

3 <http://www.joyofatoy.nl/>

4 <http://www.schoolsupportandbeyond.org>

## Bijlage

### Jaarrekening SOZ - 2015

#### Inkomsten

donaties	€ 675.00
rente	€ 196.63

**Totaal** € 871.63

**Saldo 1 januari 2015** € 37,334.50

**Batig saldo 2014** € 6,304.52-

**Saldo 31 december 2015** € 31,029.98

Bank positie 31 december 2015

lopende rekening	€ 343.35
spaarrekening	€ 0.00
kwartaal rekening	€ 30,686.63

**totaal** € 31,029.98

#### Uitgaven

uitgaven trade school	€ 7,011.00
bankkosten	€ 159.10
werkbezoeken en declaraties	€ 0.00
stichtingkosten	€ 6.05

€ 7,176.15